

12. 6. 2015

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Převoditelnost podílu na společníka ve světle § 135 odst. 2 zákona o obchodních korporacích

V nedávné době jsme se setkali s odkazy na názor uvedený v komentáři[1] profesora Bělohlávka k zákonu č. [90/2012](#) Sb., o obchodních společnostech a družstvech (o obchodních korporacích) (dále jen "ZOK"). Komentář k § 135 odst. 2 ZOK poznamenává, že ZOK nemá žádnou úpravu pro spojení podílu ex lege. Z toho dovozuje, že pokud společenská smlouva výslovně neumožňuje, aby společník mohl vlastnit více podílů, pak při převodu nebo přechodu vlastnického práva k podílu na společníka, který již jiný podíl ve společnosti vlastní, (i) nemůže dojít k převodu vlastnického práva k podílu a smlouva tomu odporující je pro počáteční nemožnost plnění absolutně neplatná a (ii) nemůže dojít ani k přechodu vlastnického práva k podílu, jelikož absence přivolení k vlastnictví více podílů ve společenské smlouvě reálně plní funkci překážky pro přechod podílu podle § 42 odst. 1 ZOK. S tímto názorem se neztotožňujeme a dovolujeme si níže předložit argumenty pro jeho odmítnutí.

C L I F F O R D
C H A N C E

§ 114 odst. 2 již zrušeného zákona č. [513/1991](#) Sb., obchodní zákoník, (dále jen "**zrušený obchodní zákoník**") stanovil, že každý společník mohl mít pouze jeden obchodní podíl. Jestliže se společník účastnil dalším vkladem, zvyšoval se odpovídajícím způsobem jeho vklad, popřípadě i jeho obchodní podíl. V případě nabytí podílu již existujícím společníkem tak nový podíl k původnímu podílu přirostl. ZOK obdobné výslovné ustanovení ohledně zvýšení vkladu společníka postrádá. Nově ale ve svém § 135 odst. 2 stanoví, že pokud tak určí společenská smlouva, může společník vlastnit více podílů, a to i různého druhu. Z uvedené formulace lze dovodit, že společenská smlouva může připustit, aby společník vlastnil více podílů stejného druhu. V tomto kontextu je třeba vyřešit otázku, zdali se při absenci jakékoli úpravy ve společenské smlouvě další nově nabytý podíl spojí se stávajícím podílem společníka či nikoliv.

Z ustanovení § 135 odst. 2 ZOK vyplývá, že bez výslovné úpravy ve společenské smlouvě může mít každý společník pouze jeden podíl. Nestanoví však, že bez výslovné úpravy ve společenské smlouvě není přípustné, aby se podíly společníka v případě nabytí více podílů nespojily. Dovožovat tento závěr ze znění § 135 odst. 2 ZOK a absence ekvivalentu ustanovení § 114 odst. 2 zrušeného obchodního zákoníku by pak znamenalo, že spojení podílů v případě jejich koncentrace u jednoho společníka není nikdy možné a jediným způsobem jak koncentrovat více podílů u jednoho společníka je skrze úpravu společenské smlouvy podle § 135 odst. 2 ZOK, na základě které bude společník oprávněn vlastník více podílů stejného druhu.

Podle komentáře profesora Bělohávka by bylo za účelem převodu podílů mezispoločníky nezbytné změnit společenskou smlouvu (přinejmenším) tak, aby umožňovala vlastnictví více podílů stejného druhu, jinak by smlouva o převodu podílu byla absolutně neplatná z důvodu počáteční nemožnosti plnění.[2]

Máme za to, že takový závěr je neopodstatněný a ke spojení podílů stejného druhu v případě koncentrace u jednoho spolččníka dochází i bez výslovné úpravy v ZOKu. Ke spojení pak dojde bez ohledu na to, jestli se jedná o převod nebo přechod vlastnického práva k podílu. Teprve pokud se spolččníci rozhodnou využít ustanovení § 135 odst. 2 ZOK a upraví si ve společenské smlouvě možnost spolččníka vlastnit více podílů, pak se nabývaný podíl se stávajícím podílem spolččníka automaticky spojovat nebude a oba podíly zůstanou oddělené. Vlastnictví více podílů stejného druhu jedním spolččníkem bude v takovém případě zjevné i ze zápisu v obchodním rejstříku. Dle našich informací již rejstříkové soudy takové zápisy provádějí.

Souhlasíme s Janem Juroškou, že závěry učiněné prof. Bělohávkem při výkladu § 135 odst. 2 ZOK jsou také v rozporu s ustanovením § 207 odst. 1 ZOK, který umožňuje převod podílu mezi spolččníky bez omezení (leďaže společenská smlouva stanoví jinak).[3] Pokud společenská smlouva společnosti obsahuje (jen) povinné náležitosti podle § 123 odst. 1 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník (ďále jen "OZ") a § 250 ZOK, splňuje tak minimální zákonné požadavky a společnost může být platně založena. Mezi povinnými náležitostmi podle § 123 odst. 1 OZ a § 250 ZOK rozhodně není požadavek na úpravu vlastnictví více podílů (stejného nebo jiného druhu). Společnost tedy může být založena a existovat bez toho, aby její společenská smlouva tuto oblast upravovala. Podle výkladu uvedeného v komentáři prof. Bělohávka by však bez dodatečné úpravy společenské smlouvy ohledně možnosti vlastnictví více podílů nebylo možné uplatnit zákonné právo spolččníků převádět mezi sebou podíly ve společnosti bez omezení. Tento postup by byl v rozporu s ustanovením § 207 odst. 1 ZOK uvedeným výše.

Závěr, že ke spojení podílů stejného druhu v případě jejich koncentrace u jednoho spolččníka dochází i bez výslovné úpravy v ZOKu podporuje také ustanovení § 229 ZOK odst. 1, které upravuje zvýšení základního kapitálu z vlastních zdrojů, a podle kterého se v důsledku zvýšení základního kapitálu z vlastních zdrojů mění výše vkladů spolččníků v poměru dosavadních vkladů, leďaže společenská smlouva připouští více podílů a valná hromada rozhodla, že vzniká podíl nový. Podíl spolččníka se tedy bez výše uvedené úpravy společenské smlouvy a rozhodnutí valné hromady o vzniku nového podílu zvyšuje automaticky bez dalšího.

Správnost námi uvedených argumentů potvrzuje dosavadní praxe rejstříkových soudů. Autorům článku není znám případ, kdy by rejstříkový soud po 1. lednu 2014 odmítl zapsat převod podílu na spolččníka z důvodu, že společenská smlouva výslovně neupravovala možnost spolččníka vlastnit více podílů stejného druhu nebo skutečnost, že se podíly v případě jejich koncentrace u spolččníka spojují. Změna této praxe by znamenala nepřijatelný zásah do právní jistoty dotčených spolččníků.

Závěrem si dovoluujeme shrnout, že k převodu podílu na stávajícího spolččníka není třeba změna společenské smlouvy, neboť skutečnost, že se podíly spolččníka spojují (pokud společenská smlouva neupravuje možnost vlastnit více podílů stejného druhu), vyplývá z logiky zákona i přes absenci explicitní zákonné úpravy. Opačný výklad ohrožuje právo na neomezený převod podílu mezi spolččníky a jeho přijetí by v praxi způsobilo kromě jiného i rozsáhlé zmatky ohledně převodů podílu uskutečněných po 1. lednu 2014.

Mgr. Michal Jašek, LL.M.,
seniorní advokát

Mgr. Jakub Veselý,
advokátní koncipient

[Clifford Chance Prague LLP, organizační složka](#)

Jungmannova Plaza
Jungmannova 24
110 00 Praha 1

Tel.: +420 222 555 222

Fax: +420 222 555 000

[1] BĚLOHLÁVEK, A. J. a kol. Komentář k zákonu o obchodních korporacích. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. 2733 s. ISBN 978-80-7380-451-0.

[2] § 580 odst. 2 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník.

[3] Příspěvek Jana Jurošky k § 135 na komunitním portálu Obczan.cz ze dne 4. března 2015. Dostupný na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | [www.epravo.cz](#)

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)

- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení – nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)